

RENOVERINGSPULJEN KOSTER ARBEJDSPLADSER

Regeringens renoveringspulje på 1,5 mia. kr. skulle efter planen mindske den økonomiske krises konsekvenser for dansk økonomi – herunder primært beskæftigelsen i byggebranchen. Nye beregninger på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse fra Økonomi- og Erhvervsministeriet peger imidlertid på, at renoveringspuljen stort set ikke øger antallet af arbejdspladser i perioden 2009-2011 under ét. Kun 10 pct. af de projekter, som får tilskud er reelt nye projekter som ikke var i støbeskeen inden annonceringen af renoveringspuljen. Over halvdelen af de projekter, som får tilskud ville også uden renoveringspuljen blive gennemført i 2009. For resten af projekterne er der blot tale om en fremrykning af projekter, som ellers ville blive gennemført i 2010 og 2011. Den primære effekt af renoveringspuljen er således en fremrykning af beskæftigelsen fra 2010-2011, hvor man må forvente at der stadig er lavkonjunktur, til 2009. Renoveringspuljen bidrager dermed til en u hensigtsmæssig stop-go politik. Medregnes effekten af en senere opstramning af finanspolitikken på 1,5 mia. kr. er der faktisk tale om et nettotab af 1.000 arbejdspladser. Dansk økonomi ville således være kommet mere skånsomt gennem krisen uden renoveringspuljen. Det bemærkes også, at de arbejdspladser der vindes i byggesektoren, til dels modsvares af jobtab i f.eks. serviceerhvervene. Fordi familier flytter forbrug fra f.eks. detailhandlen til byggesektoren. I lyset af de dårlige erfaringer med renoveringspuljen frarådes regeringen at vedtage en ny renoveringspulje i forbindelse med finansloven for 2010, som eksempelvis Vismændene og Dansk Byggeri har anbefalet.

Stort dødsvægtstab for renoveringspuljen

Spørgeskemaundersøgelsen blandt modtagere af tilskud fra renoveringspuljen viser, at 90 pct. af puljens midler går til projekter, som allerede var planlagt eller under overvejelse. Af disse skulle omkring 54 pct. være gennemført i 2009 alligevel, jf. boks 1.

Kun for 10 pct. af modtagerne er tilskudsmuligheden helt afgørende for, at projekter blev besluttet. For de resterende 36 er det tale om en fremrykning af projekter fra 2010 og 2011. Dermed er kun 46 pct. (10 pct. + 36 pct.) af tilskudsprojekterne reel ekstra byggeaktivitet i 2009. Det svarer til projekter for ca. 2,8 mia. kr., jf. tabel 1. Regeringen forventer, at puljen i alt vil støtte renoveringsprojekter svarende til mindst 6 mia. kr.

Men bemærk, at de 36 pct. (ca. 2,2 mia. kr.) ekstra fremrykket aktivitet i 2009 i sagens natur modsvares af tilsvarende lavere aktivitet i 2010 og 2011.

Tabel 1. Effekt på byggeaktiviteten i 2009-2011.

Mio. kr.	2009	2010	2011
Samlet omfang af tilskudsprojekter	6000	0	0
Allerede planlagte projekter (53,6 pct.)	3216	0	0
Nye projekter (10 pct.) (A)	600	0	0
Fremskyndede projekter (36,4 pct.) (B)	2184	-1507	-678
Samlet ekstra effekt (A)+(B)	2784	-1507	-678

Kilde: Egne beregninger på baggrund af spørgeskemaundersøgelse af Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Husholdningernes øgede udgifter til boligrenovering i 2009 vil samtidig modsvares af lavere privat forbrug af andre varer og ydelser i 2009 (omvendt har man så flere penge til forbrug i 2010 og 2011, hvor man sparer penge på boligrenovering).

I lyset af ovenstående forudsætninger viser modelberegningerne, at renoveringspuljen stort set ikke skaber nogen arbejdspladser set i perioden 2009-2011 under ét, jf. tabel 2. For

perioden 2009-2011 øges den samlede beskæftigelsen kun med 200 personer. Beskæftigelsen i 2009 øges med andre ord på bekostning af beskæftigelsen 2010 og 2011, ligesom beskæftigelsen i byggeriet øges på bekostning af serviceerhvervene og i mindre grad industrien.

Tabel 2. Effekt af renoveringspuljen (og efterfølgende finanspolitisk stramning på 1,5 mia. kr. i 2012)

	2009	2010	2011	2012	Samlet
Finanseffekt (pct. af BNP)	0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Beskæftigelseseffekt (1000 personer)					
- Samlet	2,3	-1,3	-0,8	-1,2	-1,0
- Bygge og anlæg	1,8	-0,9	-0,1	-0,2	0,6
- Industri	0,2	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1
- Service	0,3	-0,3	-0,5	-1,0	-1,5

Kilde: Egne beregninger på ADAM-modellen og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Idet lavkonjunktoren forventes at fortsætte ind i 2011, er renoveringspuljen et eksempel på uhensigtsmæssigt stop-go politik.

Medregnes effekten af en senere opstramning af finanspolitikken på 1,5 mia. kr. i 2012, er der tale om et nettotab af 1.000 arbejdspladser pga. af renoveringspuljen. Dansk økonomi ville formentligt være kommet mere skånsomt gennem krisen uden renoveringspuljen.

Derudover har erhvervs- og byggestyrelsen betydelige administrationsomkostninger til behandling af de ca. 114.000 ansøgninger til renoveringspuljen. Således oplyser Erhvervs- og Byggestyrelsen, at man har haft 120 vikarer ansat til at løse opgaven.

Boks 1. Fordeling af renoveringspuljen i 2009

På baggrund af spørgeskemaundersøgelsen fra Økonomi- og Erhvervsministeriet kan tilskudsmodtagerne og projekterne opdeles i tre grupper:

Nye projekter i 2009 – svarende til 10 pct.: Gruppen indeholder de 7 pct., der først fik ideen, da de hørte om puljen, samt de 3 pct., der havde overvejet, men nok ikke ville have gennemført projektet uden puljen.

Fremrykkede projekter fra 2010-2011 – svarende til 36,4 pct.: Gruppen fremkommer som de 60 pct. af tilskudsmodtagerne, hvor renoveringspuljen har betydet, at projektet er blevet fremskyndet fratrukket de 23,6 pct. af tilskudsmodtagere, som blot har fremrykket projekter fra senere i 2009. De 23,6 pct. består af de tilskudsmodtagere, som har fremrykket projektet mindre end et halvt år (14,2 pct.) samt halvdelen af dem, som har fremrykket projektet mellem et halvt år og 1 år (9,4 pct.).

Projekter som alligevel ville være gennemført i 2009 – svarende til 53,6 pct.: Gruppen indeholder de 19 procent af tilskudsmodtagerne, hvor tilskudsmuligheden ikke haft betydning for beslutning om eller timing af boligrenoveringen, samt 11 procent, hvor har tilskudsmuligheden haft en udsættende effekt på beslutningen om at sætte projektet i gang. Hertil kommer de 23,6 pct. af tilskudsmodtagere, som har fremrykket projekter fra senere i 2009, jf. ovenfor.

For alle beregningerne gælder det, at de der svarer "ved ikke" fordeles proportionalt på de andre svarmuligheder. Det antages desuden, at referencepunktet i svarene vedrørende fremrykning af projekter er primo 2. kvartal 2009.

Kilde: *Effekt af renoveringspuljen - resultater fra en interviewundersøgelse*, Erhvervs- og byggestyrelsen <http://www.oem.dk/sw25835.asp>, samt egne beregninger.